**T.C.**
**UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ**

**ESAS NO :** 2024/306
**KARAR NO :** 2024/470
**KARAR TR :** 04/11/2024

**ÖZET**: Davacının satın aldığı ithal aracın, yurt dışında kullanılmış olduğu halde *"sıfır araç"* olarak beyan edilmiş olması nedeniyle, aracın mülkiyetinin kamuya geçirilmesinden dolayı, uğradığı maddi zararın tazmini istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

**K A R A R**

**Davacı :** Ö. D. H. M. S. v. T. L. Ş.
**Vekili :** A. Ö.
**Davalı :** Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Gebze Gümrük Müdürlüğü
**Vekili :** Av.C. K.

**I. DAVA KONUSU OLAY**

1.Davacı vekili, müvekkili şirket tarafından, yeni ve kullanılmamış olarak beyan ve ithal edilen plaka ve şasi numaralı AUDİ marka sıfır model aracı 23/06/2008 tarihinde P. O. T. L. Ş. 'den satın aldığını ancak, Ankara 13. Sulh Ceza Mahkemesinin D.İş No: 2013/663 sayılı dosyası ile el koyma kararının verildiğini, konuya dair ceza soruşturmasının Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının 2014/153473 hazırlık numaralı dosyası ile devam ettiğini, araç sıfır ve kullanılmamış olarak beyan edilmesine rağmen eski araç olduğunu, aracın tescilinin yapılması sırasında ve öncesinde idarenin denetimlerini yapmayarak gerekli dikkat ve özeni göstermemesinden dolayı, zarara uğradığını ileri sürerek, uğranılan maddi zarara karşılık 171.800 TL tazminatın avans faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

**II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ**

**A. İdari Yargıda**

2. **Kocaeli 2. İdare Mahkemesi 13/10/2017 tarih ve E.2017/1073, K.2017/1595 sayılı kararı ile,** davacı tarafından idarenin hizmet kusurunun bulunması sebebiyle maddi zararının tazmini istemiyle dava açılmış ise de; davaya konu zarardan doğan sorumluluğun 2918 sayılı Kanun'un 5, 20, 22 ve bu Kanun'un uygulanmasına yönelik Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 29, 30 ve 31. maddelerinde düzenlenen araçların tesciline ilişkin hükümlere aykırı hareket edilmesinden kaynaklandığı, 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinde de madde ayrımı yapılmaksızın 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan sorumluluk davalarının adli yargı yerinde çözümleneceği açıkça belirtildiğinden, uyuşmazlığın çözümlenmesinde adli yargı yerlerinin görevli olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Görevsizlik kararının ilgili kısmı şöyledir:

*"...2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 5. maddesinde, Emniyet Genel Müdürlüğünün trafik kuruluşları ile bu kuruluşların görev ve yetkilerinin sıralandığı; alt*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden vvzWSaQ - T3B96qr - PAeqjEq - xQ7piA= ile erişebilirsin

*başlıklı (b) bendinin 7. fıkrasında "Araçların tescil işlemlerini yaparak belge ve plakalarını vermek", 9. fıkrasında "Ülke çapında taşıtların ve sürücülerin sicillerini tutmak, bunlara ilişkin teknik ve hukukî değişiklikleri işlemek, işlettirmek, istatistiksel bilgileri toplamak ve değerlendirmek" hükmü; Araçların satış, devir ve tescili ile bu işlemlerle ilgili yetki ve sorumluluk başlıklı 20. maddesinde ise, Tescil süreleri, satış ve devirler, noterlerin sorumluluğu ile ilgili esasların belirlendiği, Kanunun Görevli ve Yetkili Mahkeme başlıklı 110. maddesinde ise, "...bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür." hükmü yer almaktadır.*

*Dava dosyası ve UYAP kayıtlarının birlikte incelenmesinden; plakalı aracın P. O. T. L. Ş. adına tescilli 06/06/2008 tarih ve 9065 sayılı serbest dolaşıma giriş beyannamesiyle ithal edilerek 29/05/2008 tarihinde trafiğe tescil edildiği, davacı tarafından aracın 23/06/2008 tarihinde P. O. T. L. Ş. .'den satın alındığı, daha sonra aracın 24/07/2011 tarihinde O. M. A. İ. G. E. T. T. S. İ. İ. T. L. Ş. 'ye satıldığı, ayrıca aracın satıldığı şirket tarafından davacıya karşı Ankara 4. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin E:2014/910 kayden dava açıldığı ve yapılan yargılama sonucunda davanın kabulüne karar verildiği, Ankara 13. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 2013/663 değişik iş kararıyla söz konusu araç da dahil olmak üzere adı geçen firma tarafından ithal edilen araçlara el koyma kararının verildiği, bunun üzerine ortaya çıkan maddi zararının tazmini için davalı idarenin olayda hizmet kusuru bulunduğundan bahisle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.*

*Her ne kadar davacı tarafından idarenin hizmet kusurunun bulunması sebebiyle maddi zararının tazmini istemiyle dava açılmış ise de; davaya konu zarardan doğan sorumluluğun 2918 sayılı Kanun'un 5, 20, 22 ve bu kanunun uygulanmasına yönelik Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 29, 30 ve 31. maddelerinde düzenlenen araçların tesciline ilişkin hükümlere aykırı hareket edilmesinden kaynaklandığı, 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinde de, madde ayrımı yapılmaksızın 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan sorumluluk davalarının adli yargı yerinde çözümleneceğinin açıkça belirtildiğinden uyuşmazlığın çözümlenmesinde adli yargı yerlerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.*

*Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 13/03/2017 tarih ve E:2017/154, K:2017/191 sayılı ile 10/07/2017 tarih ve E:2017/13, fC:2017/418 sayılı kararları da bu doğrultudadır.*

*Açıklanan nedenlerle; davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendi uyarınca görev yönünden reddine..."*

3. Davacı vekili bu kez, aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

**B. Adli Yargıda**

4. Gebze 2. Asliye Hukuk Mahkemesi 06/04/2022 tarih ve E.2018/94, K.2022/88 sayılı kararı ile, uyuşmazlığın esasını inceleyerek davanın kısmen kabulüne, 124.134,84 TL nin 01.08.2017 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine karar vermiş, bu karara karşı istinaf yoluna başvurulmuştur.

5. Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 3. Hukuk Dairesi 30/11/2023 tarih ve E. 2022/1505 K.2023/1631 sayılı kararı ile, davalı idarenin hizmet kusuru ya da başka bir nedenle idarenin hukuki sorumluluğu bulunup bulunmadığının yargısal denetiminin 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesi uyarınca idari yargı yerinde görülmesi gerektiğinden istinaf başvurusunun kabulü ile, Gebze 2.Asliye Hukuk Mahkemesinin kararının kaldırılmasına, davanın yeniden görülmesi için dosyanın Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir. Bölge Adliye Mahkemesi kararının ilgili kısmı şöyledir:

*"...Dava; davacının satın aldığı araca yeni ve kullanılmamış olarak tescilli iken eski olduğunun tespit edilmesi nedeniyle el konulmasında gümrük denetimleri yetersiz kalan davalı idarenin kusurlu olduğu ileri sürülerek, maddi zararın tazmini istemine ilişkindir.*

*Davalı, kamu tüzel kişiliği olup; işlem ve eylemleri kural olarak idari nitelik taşır. Somut olayda, davalı idarenin mevzuatla kendisine verilmiş bulunan görevleri gereği gibi yerine*



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden vvzWSaQ - T3B96qr - PAeqjEq - xQ7piA= ile erişebilirsin

*getirmediği ileri sürülmüştür. Gümrük gözetimi ve kontrolleri ile devamındaki araç tesciline ilişkin olarak yapılan işlemler idari nitelikte olup, hiç yapılmaması, geç yapılması ya da gereği gibi yapılıp yapılmadığı hususunun idari yargı yerinin denetimine tabi bulunmasına göre, görevin hiç veya gereği gibi yerine getirilmemesi de hizmet kusuru niteliğindedir. İdarenin hizmet kusurundan doğan zararlardan dolayı, 2577 sayılı Kanun'un 2/1-b maddesi gereğince İdare'ye karşı idari yargı yerinde tam yargı davası açılması gerekir.*

*Bu durumda, davalı idarenin hizmet kusuru ya da başka bir nedenle idarenin hukuki sorumluluğu bulunup bulunmadığının yargısal denetiminin 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesi uyarınca idari yargı yerinde görülmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. (Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 16/09/2022 tarih, 2022/127 Esas ve 2022/441 Karar sayılı ilamı)*

*Yukarıda açıklanan nedenlerle İdareye karşı idari yargı yerinde tam yargı davası açılması gerekir. Görev sorunu açıkça veya hiç ileri sürülmese de kendiliğinden (re'sen) dikkate alınır.*

*İlk derece mahkemesince uyuşmazlığın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu gözetilerek yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken işin esasının incelenmesi usul ve yasaya uygun düşmediğinden 6100 sayılı HMK'nın 353/l-a-4 maddesi gereğince işin esası ve diğer istinaf itirazları incelenmeksizin ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına karar vermek gerekmiştir.*

*HÜKÜM : Yukarıda açıklanan nedenlerle;*

*1-Davalı Gümrük Müdürlüğü vekilinin istinaf başvurusunun KABULÜ İLE, Gebze 2.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 06.04.2022 tarih ve 2018/94 Esas, 2022/88 Karar sayılı kararının HMK'nun 353/1-a-4 maddesi uyarınca KALDIRILMASINA,*

*2-Davanın yeniden görülmesi için dosyanın Gebze 2.Asliye Hukuk Mahkemesine GÖNDERİLMESİNE..."*

6. **Gebze 2. Asliye Hukuk Mahkemesi 13/03/2024 tarih ve E.2024/3 K.2024/74 sayılı kararı** ile, idarenin hizmet kusurundan doğan zarardan dolayı açılan davada idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle yargı yolunun caiz olmaması sebebiyle, dava şartı yokluğundan, HMK madde 115/2 uyarınca davanın usulden reddi ile karar kesinleştiğinde görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

*"...Kaldırma ilamında da belirtildiği üzere davacı tarafından davalı idarenin mevzuatla kendisine verilmiş bulunan görevleri gereği gibi yerine getirmediğinin ileri sürüldüğü, gümrük gözetimi ve kontrolleri ile devamındaki araç tesciline ilişkin olarak yapılan işlemler idari nitelikte olup, hiç yapılmaması, geç yapılması ya da gereği gibi yapılıp yapılmadığı hususunun idari yargı yerinin denetimine tabi bulunmasına göre, görevin hiç veya gereği gibi yerine getirilmemesi de hizmet kusuru niteliğinde olduğu, İdarenin hizmet kusurundan doğan zararlardan dolayı açılan davalarda idari yargı görevli olduğundan davanın HMK 115/2 maddesi gereğince usulden reddine karar vermek gerekmiştir.*

*Kocaeli 2. İdare Mahkemesi'nin 2017/1073 Esası 2017/1595 Karar sayılı görevsizlik kararının kesinleşmesi üzerine dosya Mahkememizde açıldığı, Mahkememizce verilen işbu kararın kesinleşmesi durumunda görev yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermek gerekmiş ve aşağıdaki şekilde hüküm tesis edilmiştir.*

*HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;*

*Davada idari yargı görevli olduğundan davanın HMK 115/2 maddesi gereğince usulden reddine,*

*Karar kesinleştiğinde görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine..."*

7. Mahkemenin kararı ve davacı vekilinin dilekçesi ile Asliye Hukuk Mahkemesince dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

## III. İLGİLİ HUKUK



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden vvzWSaQ - T3B96qr - PAeqjEq - xQ7piA= ile erişebilirsin

8. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"İdari Yaptırımlar"* ana başlıklı Üçüncü Bölümünün *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

*" (1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.*

*(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir."*

9. 5326 sayılı Kanun'un *"Mülkiyetin kamuya geçirilmesi"* başlıklı 18. maddesi şöyledir:

*(1) Kabahatin konusunu oluşturan veya işlenmesi suretiyle elde edilen eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine, ancak kanunda açık hüküm bulunan hallerde karar verilebilir.*

*(2) Mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin karar, eşyanın;*

*a) Kullanılmaz hale getirilmesi,*

*b) Niteliğinin değiştirilmesi,*

*c) Ancak belli bir surette kullanılması,*

*Koşullarından birinin yerine getirilmesine bağlı olarak belli bir süre geciktirilebilir. Belirlenen süre zarfında koşulun yerine getirilmemesi halinde eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir.*

*(3) Mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin karar kesinleşinceye kadar ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından eşyaya elkonulabileceği gibi; eşya, kişilerin muhafazasına da bırakılabilir.*

*(4) Eşyanın mülkiyeti, kanunda açık hüküm bulunan hallerde ilgili kamu kurum ve kuruluşuna, aksi takdirde Devlete geçer.*

*(5) Eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilebilmesi için fail hakkında idarî para cezası veya başka bir idarî yaptırım kararı verilmiş olması şart değildir.*

*(6) Kaim değerin mülkiyetinin kamuya geçirilmesine de karar verilebilir.*

*(7) Mülkiyeti kamuya geçirilen eşya, başka suretle değerlendirilmesi mümkün olmazsa imha edilir.*

*(8) Mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin karar, kesinleşmesi halinde yerine getirilir."*

10. Bakanlar Kurulunun 20/12/1995 tarih ve 95/7606 sayılı İthalat Rejimi Kararı'nın *"Genel hükümler"* ana başlıklı 7. maddesi şöyledir:

*"Eski, kullanılmış, yenileştirilmiş, kusurlu (defolu) ve yatık (zamanla dayanıklılığını yitirmiş) malların ithali izne tabidir."*

11. 5607 sayılı Kanun'un Geçici 10. maddesi şöyledir:

*"(Ek: 18/1/2017-6770/31 md.)*

*(1) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca gümrük vergilerinin kısmen eksik ödenmesi nedeniyle açılan kamu davalarında, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce el konulan ve müsadere kararı verilmemiş kara taşıtları ile ilgili olarak;*

*a) Taşıtın tasfiyesinin tamamlanmamış olması,*

*b) Bu maddenin yürürlüğe girdiği ayı takip eden altıncı ayın sonuna kadar ilgili gümrük idaresine başvurulması ve taşıtın ilk iktisabında ödenmesi gereken özel tüketim vergisinin %25'ine tekabül eden tutarın başvuru tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili tahsil dairesine ödenmesi,*

*şartlarının birlikte gerçekleşmesi halinde el koyma kararı kaldırılır ve el konulan aracın sahibine iade edilmesine karar verilir.*

*(2) Birinci fıkrada belirtilen kamu davalarında, eşyanın müsaderesi yerine eşyanın gümrüklenmiş değerinin ödenmesine karar verilir.*

*(3) Birinci fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye Adalet Bakanlığı ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı müştereken yetkilidir."*

12. 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun *"Vergi kaybına neden olan işlemlere uygulanacak*



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden vvzWSaQ - T3B96qr - PAeqjEq - xQ7piA= ile erişebilirsin

*cezalar"* ana başlıklı İkinci Bölümü'nün 235. maddesinin somut olayla ilgili kısımları şöyledir:

*"Değişik :28/3/2013-6455/12 md.)*

*1. Serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulan eşyaya ilişkin olarak, yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucunda;*

*...*

*c) (Değişik:24/10/2019-7190/12 md.) Eşyanın ithali, belli kuruluşların vereceği ve gümrük idaresine ibrazı veya beyanı zorunlu olan lisans, izin, uygunluk belgesi veya bu belgeler yerine geçen bilgiye bağlı olmasına rağmen, eşya belge veya bilgiye tabi değilmiş ya da belge veya bilgi alınmış gibi beyanda bulunulduğunun tespit edilmesi hâlinde, varsa eşyanın fark gümrük vergilerinin alınmasının yanı sıra, gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası verilir.*

*...*

*4. (Değişik:24/10/2019-7190/12 md.) Cezai hükümler saklı kalmak üzere;*

*a) Birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen eşya, yükümlü talebi doğrultusunda otuz gün içinde mahrecine iade ya da ilgili kurum ya da kuruluşun uygun görüşü ile doğrudan üçüncü ülkeye transit edilir. Bu süre içerisinde mahrecine iade veya üçüncü ülkeye transit edilmeyen eşya, ihraç kaydıyla satış ya da masrafları sahibince karşılanmak koşuluyla imha suretiyle tasfiye edilmek üzere bulunduğu gümrük idaresine terk edilir.*

*b) Birinci fıkranın (c) bendinde belirtilen eşya, yükümlü talebi doğrultusunda mahrecine iade, ilgili kurum ya da kuruluşun uygun görüşü ile doğrudan ya da serbest bölge üzerinden üçüncü ülkeye transit veya ihraç kaydıyla satış ya da masrafları sahibince karşılanmak koşuluyla imha suretiyle tasfiye edilmek üzere bulunduğu gümrük idaresine terk edilir.*

*c) Teslimden sonra kontrol sonucunda uygunsuzluğu tespit edilen ancak bulunamayan eşyanın gümrüklenmiş değerinin kamuya geçirilmesine karar verilir.*

*..."*

13. 4458 sayılı Kanun'un *"İtirazlar"* başlıklı 242. maddesi şöyledir:

*"(Değişik: 18/6/2009-5911/64 md.)*

*1. Yükümlüler kendilerine tebliğ edilen gümrük vergileri, cezalar ve idari kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde bir üst makama, üst makam yoksa aynı makama verecekleri bir dilekçe ile itiraz edebilir.*

*2. İdareye intikal eden itirazlar otuz gün içinde karara bağlanarak ilgili kişiye tebliğ edilir.*

*3. İtiraz dilekçelerinin süresi içinde yanlış makama verilmesi halinde, itiraz süresinde yapılmış sayılır ve idarece yetkili makama ulaştırılır.*

*4. İtirazın reddi kararlarına karşı işlemin yapıldığı yerdeki idari yargı mercilerine başvurulabilir."*

14. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı"* başlıklı 2. maddesinin değişik 1 numaralı fıkrası şöyledir:

*"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:*

*a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,*

*b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,*

*c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar."*

## IV. İNCELEME VE GEREKÇE



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden vvzWSaQ - T3B96qr - PAeqjEq - xQ7piA= ile erişebilirsin

**A. İlk İnceleme**

15. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 04/11/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, olay kısmında belirtildiği üzere tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada, idari yargı yerince adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş ve kesinleşmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

16. 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde yer alan, *"Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin tarafları konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir. Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilir."* hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde, olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak; hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

17. 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesindeki *"Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler."* hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da ihtiva etmesi gerekir.

18. Kanun koyucu, 14. maddeye göre hukuk alanında olumsuz görev uyuşmazlığı doğması halinde her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme nazaran daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile, daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma imkânını tanımıştır.

19. Olayda, adli yargı yerince, görevsizlik kararı verilmekle birlikte, bununla yetinilmemiş ayrıca görevli merciin belirtilmesi için kararın kesinleşmesinden sonra dava dosyasının re'sen Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine de karar verilmiştir.

20. Bu haliyle, her ne kadar 2247 sayılı Kanun'da öngörülen yönteme uymamakta ise de, davacı vekilince de olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemli başvuruda bulunulduğu hususu da gözetilerek, Gebze 2. Asliye Hukuk Mahkemesince re'sen yapılan başvurunun 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi kapsamında olduğunun kabulü ile; Uyuşmazlık Mahkemesinin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek dava ekonomisine gerek Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluş amacına uygun olacağından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

**B. Esasın İncelenmesi**



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden vvzWSaQ - T3B96qr - PAeqjEq - xQ7piA= ile erişebilirsin

21. Raportör-Hâkim Şerife ÖZDOĞAN 'ın davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

22. Dava, davacının satın aldığı araca yeni ve kullanılmamış olarak tescilli iken, eski olduğunun tespit edilmesi nedeniyle el konulmasında 06/06/2008 tarih ve 9065 sayılı serbest dolaşıma giriş beyannamesiyle ithal edilerek 29/05/2008 tarihinde trafiğe tescil edilen aracın beyan edildiğinden farklı şekilde ithalinde bir kusurunun bulunmadığı, aracın tescilinin yapılması sırasında ve öncesinde idarenin denetimlerini yapmayarak gerekli dikkat ve özeni göstermemesinden dolayı uğranılan maddi zararın tazmini istemiyle açılmıştır.

23. Dava dosyasının incelenmesinden; plakalı aracın P. O. T. L. Ş. adına tescilli 06/06/2008 tarih ve 9065 sayılı serbest dolaşıma giriş beyannamesiyle ithal edilerek 29/05/2008 tarihinde trafiğe tescil edildiği, davacı tarafından aracın 23/06/2008 tarihinde Perçin Otomotiv Ticaret Limited Şirketin'den satın alındığı, daha sonra aracın 24/07/2011 tarihinde Onur Motorlu Araçlar İnşaat Gıda Elektrik Turizm Teknoloji Sanayi İthalat İhracat Ticaret Limited Şti.'ye satıldığı, Ankara 13. Sulh Ceza Mahkemesinin D.İş No: 2013/663 sayılı kararı ile söz konusu araç da dahil olmak üzere adı geçen firma tarafından ithal edilen araçlara el koyma kararından dolayı, Ankara 4. Asliye Ticaret Mahkemesinin E.2014/910 sayılı dosyasında, Onur Motorlu Araçlar İnşaat Gıda Elektrik Turizm Teknoloji Sanayi İthalat İhracat Ticaret Limited Şirketi tarafından Ö. D. H. M. S. v. T. L. Ş. ne karşı satış bedelinin iadesi davası açıldığı, mahkemece yapılan yargılama neticesinde davanın kabulü ile 171.800 TL satış bedelinin avans faiz ile birlikte davalıdan tahsiline karar verildiği, davacı tarafından aracın beyan edildiğinden farklı şekilde ithalinde kusurunun bulunmadığı, idarenin gerekli dikkat ve özeni göstermemesi nedeniyle zarara uğradığını ileri sürerek, uğradığı zararın tazmini için dava açtığı anlaşılmıştır .

24. Davalı idare, kamu tüzel kişiliğini haiz olup, kural olarak, işlem ve eylemleri idari nitelik taşır. 5326 sayılı Kanun hükümlerinde düzenlendiği şekliyle, aracın mülkiyetinin kamuya geçirilmesi kararı, idari tedbir niteliğinde bir idari yaptırımdır. 4458 sayılı Kanun'un yukarıda anılan 242. maddesi gereğince, bu idari yaptırıma karşı itiraz yolunun nihai olarak idari yargı yerine yapılacağı düzenlenmiş olmakla birlikte, uyuşmazlık konusu olayda, davacı tarafça idari yaptırıma karşı bir itiraz ya da başvuru yapılmamış, bu yaptırımdan dolayı uğranılan maddi zararın tazmini talep edilmiştir.

25. Olayda, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu kapsamında davalı idarenin sorumluluğuna ilişkin bir iddia, olgu ya da düzenleme bulunmadığından, bu Kanun'un uygulanması söz konusu değildir.

26. Bu durumda, aynı zamanda bir idari işlem olan ve idari tedbir niteliğindeki mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararından dolayı, mülkiyet hakkı ihlal edilen (kişisel hakkı doğrudan muhtel olan) davacının açtığı tazminat (tam yargı) davasının, 2577 sayılı Kanun'un 2/1-b maddesi uyarınca idari yargı yerinde görülmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

27. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak Gebze 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Kocaeli 2. İdare Mahkemesinin 13/10/2017 tarih ve E.2017/1073, K.2017/1595 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

**V. HÜKÜM**



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden vvzWSaQ - T3B96qr - PAeqjEq - xQ7piA= ile erişebilirsin

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Gebze 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Kocaeli 2. İdare Mahkemesinin 13/10/2017 tarih ve E.2017/1073, K.2017/1595 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

04/11/2024 tarihinde, Üye Doğan AĞIRMAN'ın KARŞI OYU VE OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

| Başkan | Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|---|
| Rıdvan | Nilgün | Doğan | Eyüp |
| GÜLEÇ | TAŞ | AĞIRMAN | SARICALAR |

| Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|
| Ahmet | Mahmut | Bilal |
| ARSLAN | BALLI | ÇALIŞKAN |



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden vvzWSaQ - T3B96qr - PAeqjEq - xQ7piA= ile erişebilirsin

# K A R Ş I O Y

Dava, davacının 23/06/2008 tarihinde satın aldığı şase numaralı araç hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığınca yürütülen soruşturma kapsamında araca elkonulması sebebiyle uğranıldığı ileri sürülen fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere 171.800 TL manevi zararın; gümrük kaçağı aracın trafikte dolaşmasından dolayı davalı idarenin hizmet kusuru işlediği ileri sürülerek el koyma tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "İçişleri Bakanlığının görev ve yetkileri" başlıklı 5. maddesinde; (Başlığı ile Birlikte Değişik:6/12/2019-7196/39 md.)

a) Araçları, bu Kanuna göre araçlarda bulundurulması gerekli belge ve gereçleri, sürücüleri ve bunlara ait belgeleri, sürücülerin ve karayolunu kullanan diğer kişilerin kurallara uyup uymadığını, trafik düzenlemelerinin ve çeşitli tesislerin bu Kanun hükümlerine uygun olup olmadığını denetlemek,

b) Duran ve akan trafiği düzenlemek ve yönetmek,

c) El koyduğu trafik kazalarında trafik kaza tespit tutanağı düzenlemek,

d) Trafik suçu işleyenler hakkında tutanak düzenlemek, gerekli işlemleri yapmak ve takıp etmek,

e) Trafik kazası neticesinde hastalanan veya yaralananların bakımlarını sağlayacak tedbirlerin süratle alınmasına yardımcı olmak ve yakınlarına haber vermek,

f) Araçların tescil işlemlerini yaparak belge ve plakalarını vermek,

g) Sürücülerin belgelerini vermek,

h) Ülke çapında taşıtların ve sürücülerin sicillerini tutmak, bunlara ilişkin teknik ve hukuki değişiklikleri işlemek, işlettirmek, istatistiksel bilgileri toplamak ve değerlendirmek,

i) Trafik kazalarının oluş nedenleri ile ilgili tüm unsurları kapsayan istatistik verileri ve bilgilerini toplamak, değerlendirmek, sonuçlarına göre gereken önlemlerin alınmasını sağlamak ve ilgili kuruluşlara teklifte bulunmak,

j) Hasar tazminatı ödemelerini hızlandırmak amacıyla sigorta şirketlerince istenecek gerekli bilgi ve belgeleri vermek,

k) Ayrıca bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmak,

Sürücülere ait bilgilerde meydana gelebilecek değişiklikler ve araçlar üzerinde meydana gelebilecek teknik veya hukuki değişiklikler ile haciz, rehin, ihtiyati tedbir ve belge iptali gibi kısıtlayıcı şerhlerin; elektronik ortamda tutulan siciller üzerine işlenmesi ve kaldırılması işlemleri, bu değişiklik veya şerhlere karar veren yargı ve icra birimleri ile kamu kurum veya kuruluşları tarafından elektronik sistemle yapılabilir. Sürücü belgesi ve tescil işlemlerine esas teşkil edecek bilgiler, İçişleri Bakanlığı tarafından ilgili kamu kurum veya kuruluşlarından elektronik sistemle temin edilebilir veya kanunlardaki istisnalar hariç olmak üzere bu amaçla sınırlı olarak paylaşılabilir. Bu fıkraya ilişkin usul ve esaslar yönetmelikte belirlenir.

Bu maddedeki görev, yetki ve sorumluluklara ait diğer esaslar ile trafik kuruluşlarının, çalışma şekil ve şartları, görevlendirilecek personelin nitelikleri, seçimi, çalışma usulleri, görev, yetki ve sorumluluklarına ait esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte belirtilir." hükmüne,

2918 sayılı Kanun'un *"Araçların satış, devir ve tescili ile bu işlemlerle ilgili yetki ve sorumluluk"* başlıklı 20. maddesinde,

"Tescil süreleri, satış ve devirler, noterlerin sorumluluğu ile ilgili esaslar şunlardır:

a) Araç sahipleri,

1- (Değişik: 13/2/2011-6111/55 md.) Tescili zorunlu ve ilk tescili yapılacak olan araçların satın alma veya gümrükten çekme tarihinden itibaren üç ay içinde tescili için; bunların hurda durumuna gelmesi hâlinde ise bir ay içinde tescilin silinmesi için ilgili trafik tescil kuruluşuna veya Emniyet Genel Müdürlüğünün belirleyeceği kamu kurum veya kuruluşları ile gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine başvurmak,



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden vvzWSaQ - T3B96qr - PAeqjEq - xQ7piA= ile erişebilirsin

2- (Değişik: 2/4/1998 - 4358/3 md.) Tescilin yapılması veya silinmesi için vergi kimlik numarası ile yönetmelikte belirtilen bilgi ve belgeleri sağlamak, zorundadırlar,

a) Araçların giriş işlemlerini yapan gümrük idareleri bu durumu 15 gün içinde araç sahiplerinin beyan ettikleri tescil kuruluşuna bildirmekle yükümlüdürler,

b) Tescil belgesi, aracın başkasına satış veya devrine, hurdaya çıkarılmasına veya araçta, yönetmelikte belirtilen niteliklerin değişmesine kadar geçerli sayılır.

c) (Değişik: 24/12/2009-5942/1 md.) Tescil edilmiş araçların her çeşit satış ve devirleri, satış ve devri yapılacak araçtan dolayı motorlu taşıtlar vergisi, gecikme faizi, gecikme zammı, vergi cezası ve trafik idari para cezası borcu bulunmadığının tespit edilmesi ve taşıt üzerinde satış ve/veya devri kısıtlayıcı herhangi bir tedbir veya kayıt bulunmaması halinde, araç sahibi adına düzenlenmiş tescil belgesi veya trafik tescil kayıtları esas alınarak noterler tarafından yapılır. Noterler tarafından yapılmayan her çeşit satış ve devirler geçersizdir.

Satış ve devir işlemi, siciline işlenmek üzere üç işgünü içerisinde ilgili trafik tescil kuruluşu ile vergi dairesine bildirilir. Bu bildirimle birlikte alıcı adına trafik tescil işlemi gerçekleşmiş sayılır. Satış ve devir tarihi itibariyle, 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu hükümleri uyarınca eski malikin vergi mükellefiyeti sona erer, yeni malikin vergi mükellefiyeti başlar.

Yapılan satış ve devir işlemi üzerine noterler tarafından yeni malik adına bir ay süreyle geçerli tescile ilişkin geçici belge düzenlenir.

197 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde yer alan sorumluluk hükümleri saklı kalmak kaydıyla, anılan maddede ve bu bentte yer alan isteme ve bildirmeleri elektronik ortamda yaptırmaya ve bu konuda yükümlülük getirmeye, elektronik bildirmelere ilişkin usul ve esasları belirlemeye Gelir İdaresi Başkanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü yetkili olup, bu kurumlar satış, devir ve tescile ilişkin işlemlerin gerçekleştirilmesi için gerekli elektronik veri akışım sağlarlar. Satış ve devir işlemlerini yapanlar, bu işlemler sırasında edindikleri bilgileri ifşa ettikleri takdirde Türk Ceza Kanununun 239 uncu maddesi uyarınca cezalandırılırlar.

Satış ve devir işlemlerinin bildiriminden itibaren bir aylık süre içerisinde ilgili trafik tescil kuruluşu veya Emniyet Genel Müdürlüğünün uygun gördüğü kamu kurum veya kuruluşları tarafından yeni malik adına tescil belgesi düzenlenerek elden veya posta aracılığıyla teslim edilir. Tescil belgesinin bir ay içerisinde teslim edilememesi halinde yeni malike sorumluluk yüklenemez.

Bu bentte düzenlenen satış ve devir işlemleri her türlü harçtan, bu işlemlere ilişkin düzenlenen kâğıtlar damga vergisi ve değerli kâğıt bedellerinden istisnadır. Trafik tescil kuruluşunda yeni malik adına yapılacak tescil nedeniyle düzenlenmesi gereken değerli kâğıtların bedelleri, satış ve devir esnasında noterler tarafından tahsil edilir ve 1512 sayılı Noterlik Kanununun 119 uncu maddesi uyarınca beyan edilerek ödenir. Bu bentte yer alan işlemler sebebiyle noterlere herhangi bir pay veya aidat ödenmez.

1512 sayılı Kanunun 112 nci maddesi uyarınca belirlenen ücret uygulanmaksızın satış ve devre ilişkin her türlü işlem karşılığında toplam 20,00 Türk Lirası maktu ücret alınır. Söz konusu ücret, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere önceki yılda uygulanan ücret tutarının o yıl için 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca tespit ve ilan olunan yeniden değerleme oranında artırılması suretiyle hesaplanır.

Haciz, müsadere, zapt, buluntu, trafikten men gibi nedenlerle; icra müdürlükleri, vergi dairesi müdürlükleri, milli emlak müdürlükleri ile diğer yetkili kamu kurum ve kuruluşları tarafından satışı yapılan araçların satış tutanağının bir örneği aracın kayıtlı olduğu trafik tescil kuruluşlarına üç işgünü içerisinde gönderilir. Aracı satın alanlar gerekli bilgi ve belgeleri sağlayarak ilgili trafik tescil kuruluşundan bir ay içerisinde adlarına tescil belgesi almak zorundadırlar. Alıcıların tescil belgesi almak için süresinde başvurmamaları halinde bu araçları alıcıları adına re'sen kayıt ve tescil ettirmeye Emniyet Genel Müdürlüğü yetkilidir.

Bu bendin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye İçişleri ve Maliye Bakanlıkları yetkilidir.

d) (Değişik: 24/12/2009-5942/1 md.) Araç satın alıp, bu maddenin birinci fıkrasının (a)



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden vvzWSaQ - T3B96qr - PAeqjEq - xQ7piA= ile erişebilirsin

bendinin (1) numaralı alt bendine uymayanlar ile (d) bendinin sekizinci paragrafı hükümlerine göre bir ay içerisinde tescil belgesi almayan alıcılara 130,00 Türk Lirası, (d) bendi hükümlerine uymayan noterlere ise her bir işlem için 1.000,00 Türk Lirası idari para cezası verilir. Tescil yapılmadan trafiğe çıkarılan araçlar, tescil yapılıncaya kadar trafikten men edilir." denilmek sureti ile ülkeye gümrük kanalı ile giriş yapan araçların ilk tescil işlemlerinin araç sahiplerinin gümrükten geçişi yapılan araçların tescili için gümrükten çekme tarihinden itibaren üç ay içinde tescili için; ilgili trafik tescil kuruluşuna veya Emniyet Genel Müdürlüğünün belirleyeceği kamu kurum veya kuruluşları ile gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine başvurmaları gerektiği, bu sırada araçların giriş işlemlerini yapan gümrük idarelerinin bu durumu 15 gün içinde araç sahiplerinin beyan ettikleri tescil kuruluşuna bildirmekle yükümlü oldukları, tescil edilmiş araçların her çeşit satış ve devirlerinin, satış ve devri yapılacak araçtan dolayı motorlu taşıtlar vergisinin, gecikme faizinin, gecikme zammının, vergi cezası ve trafik idari para cezası borcu bulunmadığının tespit edilmesi ve taşıt üzerinde satış ve/veya devri kısıtlayıcı herhangi bir tedbir veya kayıt bulunmaması halinde, araç sahibi adına düzenlenmiş tescil belgesi veya trafik tescil kayıtları esas alınarak noterler tarafından yapılacağı ve araç satın alıp, bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendine uymayanlar ile (d) bendinin sekizinci paragrafı hükümlerine göre bir ay içerisinde tescil belgesi almayan alıcılara 130,00 Türk Lirası, (d) bendi hükümlerine uymayan noterlere ise1 her bir işlem için 1.000,00 Türk Lirası idari para cezası verileceği ve tescil yapılmadan trafiğe çıkarılan araçların tescil yapılıncaya kadar trafikten men edileceği hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanunun "Belge ve plaka vermeye yetkili kuruluşlar:" başlıklı 22. maddesinde;

Yönetmelikte gösterilen esaslara göre:

Birinci fıkrada bentler halinde sayılan istisnalar haricinde kalan araçlara ilişkin tescile yönelik işlemlerin Emniyet Genel Müdürlüğü veya bağlı trafik tescil kuruluşlarınca yapılacağı, Emniyet Genel Müdürlüğünün ilk tescili yapılacak araçların tesciline esas teşkil edecek işlemleri elektronik ortamda bilgi paylaşımı yoluyla yapacağı düzenlenmiştir.

Nitekim 2918 sayın Yasamn 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "...bu Kanundan doğan sorumluluk - davaları, adli yargıda görülür" Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmek sureti ile 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan zararların tazmini istemi ile açılacak sorumluluk davalarında adli yargı yerlerinin görevli olacağı ayrıca ve açıkça belirtilmiştir.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "...Anayasa Mahkemesinin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alamna giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden vvzWSaQ - T3B96qr - PAeqjEq - xQ7piA= ile erişebilirsin

çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konuşu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir..." (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında "Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykın bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19/01/2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan sorumluluk davalarını kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından doğan sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Her ne kadar, dava konusu olayda davacının zararına sebebiyet veren eylemler, dava dışı kişilerin hileli işlemleri ile idare, yanıltılarak ülkeye sokulduktan sonra, trafiğe tescilleri için gerekli işlemlerin hukuka aykırı şekilde gerçekleştirilmesi sebebiyle, idare çalışanlarının kusurundan kaynaklanan ve idari hizmetin kötü işlemesi kapsamında değerlendirilebilecek nitelikte eylemler ise de; davaya konu zarardan doğan sorumluluğun 2918 sayılı Kanun'un ve bu kanunun uygulanmasına yönelik Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin araçların tesciline ilişkin hükümlerine aykırı hareket edilmesinden kaynaklandığı, 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinde de, madde ayrımı yapılmaksızın 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan sorumluluk davalarının adli yargı yerinde çözümleneceğinin açıkça belirtildiği; bu düzenlemenin genel idare esaslarına ilişkin sorumluluk hükümlerini düzenleyen diğer kanunlara nazaran özel nitelikte olduğu ve bu nedenle idare ajanlarının eylemlerden kaynaklansa dahi davaya konu uyuşmazlıkta öncelikli olarak uygulanması gerektiği kanaatine ulaşılmıştır.

Bu nedenle, uyuşmazlığın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait bulunduğu görüşü ile çoğunluk kararına katılmıyorum.

Üye
Doğan AĞIRMAN



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden vvzWSaQ - T3B96qr - PAeqjEq - xQ7piA= ile erişebilirsin